

Naturalizm w *Chłopach* Władysława Stanisława Reymonta

„Dzieło sztuki jest tylko skrawkiem natury widzianym przez pryzmat temperamentu” – pisał Emil Zola, twórca i główny teoretyk naturalizmu. Choć świat przedstawiony zawsze będzie odbierany subiektywnie, należy dążyć do **jak najwierniejszego odzwierciedlenia rzeczywistości**. Dzieło literackie ma według Zoli zadania zbliżone do nauki – powinno oddawać prawdę o świecie.

Naturalizm w „Chłopach” przejawia się w **panoramicznym ujęciu życia chłopów**. Autor przedstawia zarówno codzienność – prace w polu, zwykłe, powszednie zajęcia, posiłki, rozmowy, zwykłe zdarzenia – jak i wydarzenia o szczególnej wadze, takie jak: wesele, walka o las, jarmark czy obchody świąt.

Zgodnie z założeniami kierunku, Reymont ukazuje **biologiczną i społeczną determinację bohaterów**. Walka o byt, dążenie do zaspokojenia swoich potrzeb, a także reguły życia w gromadzie kształtują ludzkie postępowanie.

Antek i Jagna **ulegają pożądaniu** – to biologia rządzi ich zachowaniem. Jednak ich namiętność równoznaczna jest złamaniu zasad moralnych. Maciej Boryna w końcu daje za wygraną, nie ma siły walczyć z kochankami, ale społeczność lipieckiej wsi jest oburzona i dokonuje samosądu nad Jagną. Antek bez słowa poddaje się temu wyrokowi, nawet on nie może walczyć z gromadą.

Naturalizm to także **dbałość o szczegóły**, ukazywanie życia takim, jakie jest naprawdę, bez upiększania go, idealizowania. W efekcie w naturalistyczny sposób najczęściej ukazywano **nędzę, cierpienie czy brzydotę**. Reymont w tej właśnie konwencji opisał śmierć Kuby:

(...) Weszli do stajni, Jambroży zabrał się ostro do trzeźwienia; Kuba leżał bezwładny, dychał coś niecoś i rząził przez zwarte zęby, że trzeba było je nożem podwazyć by mu nieco wody wlać do gardła. Nogę miał przerąbaną w kolanie, ledwie się trzymała na skórze i obficie krwawiła. Na progu czerwieniły się plamy krwi i leżała okrwawiona siekiera, a taczalnik do naostrzania, którego zawsze stał pod okapem stajni, wałał się teraz pod progiem (...).

Autor podkreśla również **rolę przyrody w życiu człowieka**. Życie chłopów podporządkowane jest zmianom pogody i pór roku, ich cykliczności. To one wyznaczają czas pracy i czas odpoczynku. Ludzie uzależnieni są od warunków pogodowych i urodzaju lub nieurodzaju, które te przyniosą. To natura decyduje o ich życiu.